

Ignasi Villalonga, l'enclavament d'un valencianisme polític nascut al si de les classes dirigents econòmiques. Financer i empresari, l'any 1935 va ser nomenat governador general de Catalunya.

El patriciat del 2001 ja és ací

L'herència d'Ignasi Villalonga comença a prendre cos en el medi econòmic del País Valencià. Per a diversos sectors empresarials, la conciliació amb la identitat valenciana va lligada estretament a la consecució d'un espai polític propi.

La burgesia financera valenciana de les primeres dècades del segle va mantenir una posició de ferma insensibilitat davant els moviments regionalistes i nacionalistes que escometien les classes econòmiques dirigents en territoris més o menys pròxims de l'estat espanyol. El seu comportament n'estava tan aïllat, en qualsevol cas, com sembla haver estat la constant en l'actual etapa d'autonomia administrativa; aquest és el parer, entre altres, de l'ex-vicepresident de les Corts valencianes i catedràtic de ciències econòmiques, el socialista Vicent Soler, que fa una descripció de l'estat de la qüestió viscut des del Govern en poc més d'una dècada de majories del PSPV-PSOE: "De fet, aquest és el drama del País Valencià, això és, l'empresariat no ha vist gens clar que una de les claus de la modernització i de la represa és la identitat, el fet valencià. L'assumpció d'aquest repte ha estat substituïda per un victimisme estantís; quan hi haja més vicents i més jordis hi haurà un consens major de respecte, perquè hauran après a respectar-se ells en primer lloc". El moll de la preocupació que de manera creixent causa el mins protagonisme del poder econòmic valencià en l'etapa actual d'aprofundiment autonòmic, però, és paradoxalment compartit per veus qualificades de l'àmbit empresarial. J. M. Jiménez de Laiglesia, president de la Confederació Empresarial Valenciana respon a EL TEMPS: "Aquests anys han ajudat a forjar una possible unitat

en aquest àmbit, però la divisió provincial de la comunitat crea barreres que no ens faciliten el camí. Per l'empresa valenciana això és rof". I Artur Virosque, president de la Cambra de Comerç, Indústria i Navegació de València: "Els empresaris hem de recuperar la imatge en la societat valenciana, ara més que mai, i emprendre una conscienciació en la nostra identitat. Qui no ho veja després d'a-

On és l'instrument que permeta fer arribar els criteris dels empresaris valencians al vice-president Rodrigo Rato?

questes eleccions és fava; les coses ja no poden discutir-se només en el govern central sinó que hem de resoldre els problemes des de l'àmbit autonòmic". Més encara, Virosque fa un apunt desacomodat fins avui per a l'establishment empresarial del País Valencià: "I, si la participació autonòmica és decisiva, el que ens cal és un 'moviment autonòmic'. Ens hi hem de mentalitzar, i estar units, perquè el Partit Popular ací només ens escolta, però no actua d'acord amb les nostres necessitats".

L'interlocutor. Des de la passada legislatura, les cartes del panorama econòmic estatal les juguen un partit centralista i uns partits nacionalistes, entre aquests i amb un pes específic, Convergència i Unió. On és l'instrument que permet fer sentir els criteris dels empresaris valencians a l'actual vicepresident econòmic Rodrigo Rato? L'interrogant que es plantegen diferents sectors productius valencians posa reveladorament d'actualitat l'herència d'un dels patricis amb major empremta en el procés de recuperació de l'autogovern valencià, l'advocat, polític i empresari Ignasi Villalonga: "Sense abandonar l'aspecte cultural i l'estudi, que és la medul·la i el suport del moviment [el valencianisme], es llança amb decisió a la lluita política i procura interessar el poble en totes les manifestacions de la vida valenciana. En les lletres, difonent entre els xiquets el cultiu del nostre idioma. En l'economia, intervenint en les entitats d'aquest caràcter i estudiant la riquesa valenciana. En la política, plantejant les reivindicacions autonòmiques i esforçant-se a preparar València per al seu exercici". El patrici Villalonga escrivia aquestes frases en un article titulat *El valencianisme polític* per a l'edició de *La Correspondencia de Valencia* del 12 d'agost de 1918. Com és sabut, Ignasi Villalonga encapçalà l'entrada de capital local al Banc de València i en presidí el consell d'administració com més tard ho féu amb el Banc Central, sufragà grups editorials com

ARXIU / RAFA GIL

L'Estel, fundà les empreses Immobiliària Valenciana, Material y Construcciones i Dragados y Construcciones, i arribà al càrrec de governador general del Principat de Catalunya durant el període de suspensió de la Generalitat a causa de l'esclat de la vaga general i la proclamació de l'Estat Català a l'octubre de 1934. Aquesta herència original de Villalonga, que més tard quedà immers en la dreta immobiliària, és la referència d'alguns corrents empresarials.

Caps sense lligar. "Jo estic percebent certs detalls, anecdòtics si es vol, dins L'Empresarial, que van en aquest camí: les reunions, ara, es fan en valencià. No som una organització independent de la petita i mitjana empresa valenciana?, tenim una personalitat pròpia?, doncs manifestem-la; vet ací com comencen a reflexionar els membres de L'Empresarial". Les confidències les fa a aquest setmanari Eugeni Senent, membre del ple de la Cambra de Comerç de València des de 1988 i membre de la Cort Arbitral de València, ex-president de la PIMEV; i actualment vice-president de la Confederació Independent de la Petita i Mitjana Empresa, L'Empresarial, l'única patronal estrictament valenciana que va sorgir com una escissió de la CIERVAL, la delegació autonòmica de la CEOE. Senent i L'Empresarial han ocupat les primeres capçaleres dels mitjans de comunicació del País Valencià en el que, de fet, és el gest més innovador que ha experimentat el món empresarial en els darrers cinc anys. "Afortunadament l'autogovern també arrela en l'esperit dels empresaris. Nosaltres som una realitat, una confederació de més de 200 associacions amb una organització comarcal i un sentiment de país que ens uneix, perquè entre el 70% i el 80% de les empreses valencianes tenen menys de deu treballadors, perquè aquest teixit

necessita mesures estructurals i no retallades absurdes". Eugeni Senent afirma que L'Empresarial duu un ritme d'expansió consolidat sobre un univers de més de 64.000 empreses, fet que li atorga la capacitat d'aparèixer com un interlocutor més davant les institucions. "Tenim voluntat d'influir", assevera, "i que el ciutadà veja que el seu empresari es preocupa per allò que preocupa tothom, l'atur i la marxa dels sectors productius, i també la personalitat col·lectiva".

Vet ací un altre dels nous protagonistes dels negocis valencians. La petita i mitjana empresa valenciana, en el món de l'economia social, té una punta de llança que l'any 1995 facturava 59.000 milions de pessetes, que espera augmentar enguany en 28 punts, això és, uns 16.791 milions: les xifres pertanyen al Grup Empresarial Cooperatiu Valencià, GECV, que presideix Josep Maria Soriano Bessó i que aplega deu de les empreses cooperatives més importants del País Valencià, entre elles la de distribució comercial Consum, avui integrada en el grup Eroski, que recentment va absorbir

per complet l'empresa del ram Jobac. Soriano Bessó és, a més, director general de Caixa Popular, l'única cooperativa

va de crèdit amb unes característiques comparables a la basca Caja Laboral de la Corporació Cooperativa Mondragón, MCC, a què pertany Eroski però també Fagor, per assenyalar empreses de solvència internacional. Les referències a MCC no són, d'altra banda, gens menyspreables ans al contrari: arran d'unes jornades convocades per la secció de filologia de Lo Rat Penat, un grup de valencians, entre aquests Soriano Bessó, prenen contacte amb persones del coope-

Dalt, Eugeni Senent, vice-president de L'Empresarial. Vicent Alòs, president de FVECTA (centre) manté posicions obertes a una possible confluència. Baix, Josep Maria Soriano, president del GECV.

Artur Virosque, dreta, president de la Cambra de Comerç de València, assegura que l'autogovern actual comença ha quedar-se estret per a l'establishment empresarial valencià. El fet pot significar, segons l'ex-vice-president de les Corts Valencianes, Vicent Soler (a l'esquerra), que finalment les classes dirigents valencianes s'integren en el procés de represa política i cultural del País Valencià.

rativisme del País Basc; les primeres lliçons mestres es produïren entre els dies 15 i 20 de juliol del 1970. Dissset anys més tard d'activitat empresarial en el camp de l'economia social valenciana, el 1987, naixia el GECV. En parla Soriano Bessó: "No és anecdòtic que la majoria dels qui entrem en aquest projecte som valenciano-parlants, i som gent compromesa. Perquè volem enfrontar-nos a la realitat, fer país però no des del cau universitari sinó a peu pla. La nostra filosofia era i és que fer cooperativisme és fer país, i fer empresa cooperativa és enfortir una dinàmica econòmica molt arrelada entre nosaltres però amb criteris de professionalitat". Caixa Popular disposa d'uns recursos propis de 1.289 milions de pessetes i té oficines obertes a deu comarques valencianes, de l'Alcoià a la Plana Baixa. Soriano Bessó fa, però, un apunt més ajustat: "Al centre nord-italià, a regions com la Toscana o Bolonya, el sector cooperatiu té una definició política concretada en opcions de progrés que miren per l'interès de les menudes i mitjanes empreses cooperatives, pel seu desenvolupament. És, segons com, un referent".

"No es pot fer una aposta valencianista sense apostes econòmiques". La reflexió la fa Vicent Soler a proposta d'EL TEMPS: "I a l'invés. Ací hi ha empresaris que veuen que només CiU, i de manera molt indirecta, podria beneficiar-los amb polítiques d'ajuda a la petita i mitjana empresa, però no hi ha un interlocutor valencià a

Madrid. Sens dubte, se'n buscaran un en els propers tres anys".

Quan es produirà el punt d'inflexió? Corrien les últimes setmanes de l'any passat quan Eugeni

El nou empresari valencià és procliu a l'augment de l'autogovern i participarà en el debat sobre les solucions per al futur pròxim.

Senent va iniciar el diàleg amb la Confederació Valenciana de Cooperatives, que aplega set federacions. L'acord amb L'Empresarial estigué molt a prop de cloure's a l'entorn d'una estratègia conjunta. Segons fonts internes de la Confederació, en la votació, que havia d'aconseguir forçosament la unanimitat, només hi hagué dues absències, entre elles l'explicitada per la Federació de Cooperatives de Distribució Comercial. Vicent Alòs, president de la Federació de Cooperatives de Treball Associat, FVECTA, és una de les veus del cooperativisme valencià que veuen amb bons ulls una dinàmica conjunta en qüestions determinades amb L'Empresarial: "Des de la

perspectiva cooperativa, és evident que no ens identifiquem amb una patronal com la CIERVAL. Però nosaltres som 450 cooperatives, factorem uns 130.000 milions de pessetes... parle de xifres perquè només així es pot plantejar una acció conjunta ben pensada, sense amagar que hi ha una bona part de l'empresariat que està al marge de tota organització, disseminat, que no es vertebra amb ningú. I aquest és el repte, aconseguir atraure el petit empresari, siga o no cooperatiu, i integrar-nos en expressions que respecten la pluralitat; moltes veus, i un cor, m'explique? Que aquesta entesa interesse a determinades opcions polítiques no és prou. El fet valencià és assumit, però quan es fa amb trellat". Una veu qualificada, el president de la Cambra de Comerç d'Alacant, Emili Vázquez Novo, comenta a EL TEMPS: "Si fa dos anys València era vista com una enemiga, avui el món empresarial alacantí està totalment incorporat en el projecte valencià. Aquesta llegenda negra del cantonalisme només pot arrossegar algun boig. Precisament ho comentava amb els presidents de les cambres valencianes fa unes setmanes i coincidíem en l'opinió que la província se'ns ha fet obsoleta, que en la vertebració està la nostra força econòmica".

Per L'Empresarial, "cal trobar el punt d'inflexió que faça que el temps jugue a favor de la construcció d'una societat valenciana políticament i econòmicament ben entrelaçada". I representants qualificats, tant de la petita i mitjana empresa com del cooperativisme desenvolupat, abans silenciosos, parlen avui d'escometre aquests reptes.

El nou empresari valencià ha passat per la Universitat, sembla procliu a l'augment de l'autogovern i té una actitud social i política molt marcada per la superació dels espais econòmics clàssics. Durant els tres anys vinents, la discussió sobre la solució de progrés del País Valencià probablement comptarà amb uns nous participants. Podria dependre'n la propera legislatura.

Victorià Jiménez